

D E K R E T

z dnia 24 kwietnia 1952 r.

o państwowej służbie geodezyjnej i kartograficznej.

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 28 marca 1952 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 17, poz. 100) — Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Państwową służbą geodezyjną i kartograficzną jest powołana do planowania, wykonywania, koordynowania i kontrolowania robót geodezyjnych i kartograficznych.

Art. 2. 1. Tworzy się Centralny Urząd Geodezji i Kartografii, zwany w dalszym ciągu „Centralnym Urzędem”.

2. Do wykonywania zadań państwowej służby geodezyjnej i kartograficznej powołany jest Centralny Urząd oraz Minister Rolnictwa i Minister Gospodarki Komunalnej w zakresie ustalonym niniejszym dekretem.

Art. 3. Centralny Urząd podlega Prezesowi Rady Ministrów.

Art. 4. Na czele Centralnego Urzędu stoi Prezes mianowany przez Prezesa Rady Ministrów. Wiceprezesów mianuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Prezesa Centralnego Urzędu.

Art. 5. 1. Organizację i szczegółowy zakres działania Centralnego Urzędu określi statut nadany przez Radę Ministrów.

2. Prezes Rady Ministrów może przekazać Prezesowi Centralnego Urzędu wykonywanie swoich uprawnień władzy naczelnej w stosunku do przedsiębiorstw geodezyjnych i kartograficznych oraz do instytutów naukowo-badawczych służby geodezyjnej i kartograficznej.

Art. 6. Do zakresu działania Centralnego Urzędu należy:

- 1) kierowanie podstawowymi robotami geodezyjnymi i ich wykonywanie, a w szczególności stworzenie nowoczesnej jednolitej osnowy geodezyjnej,
- 2) wykonywanie pomiarów dla obiektów o znaczeniu ogólnopaństwowym,

- 3) wykonywanie ogólnych systematycznych pomiarów całości obszaru Państwa dla sporządzenia mapy gospodarczej,
- 4) organizowanie i wykonywanie prac kartograficznych,
- 5) wydawnictwo map,
- 6) opracowywanie zbiorczych planów robót geodezyjnych i kartograficznych w ramach narodowych planów gospodarczych,
- 7) inicjowanie badań naukowych w zakresie geodezji i kartografii dla potrzeb gospodarki narodowej,
- 8) kierowanie działalnością podległych instytucji i przedsiębiorstw geodezyjnych i kartograficznych,
- 9) zatwierdzanie planów gospodarczych podległych przedsiębiorstw i instytucji,
- 10) sprawy właściwego wykorzystania fachowych kadr geodezyjnych i kartograficznych,
- 11) opracowywanie jednolitych norm technicznych dla robót geodezyjnych i kartograficznych,
- 12) nadzór techniczny nad robotami geodezyjnymi wykonywanymi przez resorty, w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu technicznego robót i jednolitości metod,
- 13) dostarczanie prezydentom rad narodowych danych geodezyjnych w zakresie pomiarów podstawowych oraz zaopatrywanie władz, urzędów, instytucji i przedsiębiorstw w wydawnictwa kartograficzne,
- 14) zatwierdzanie projektów wykonawczych sieci osnowy geodezyjnej oraz zmian w tych projektach,
- 15) ujednoczenie i rozdział sprzętu geodezyjnego,
- 16) współdziałanie z właściwymi ministrami i z Państwową Komisją Planowania Gospodarczego w ustalaniu organizacji i zakresu działania przedsiębiorstw, instytucji i zakładów geodezyjnych i kartograficznych im podległych,
- 17) współdziałanie z właściwymi ministrami i z Państwową Komisją Planowania Gospodarczego w ustalaniu norm pracy i płac w geodezji i kartografii,
- 18) współdziałanie z właściwymi ministrami przy ustalaniu taryf opłat za czynności urzędowe w zakresie geodezji,
- 19) współdziałanie z właściwymi ministrami w sprawach programów nauczania w dziedzinie geodezji i kartografii,
- 20) orzecznictwo techniczne w sprawach geodezji i kartografii.

Art. 7. 1. Do zakresu działania Ministra Gospodarki Komunalnej w odniesieniu do obszaru m. st. Warszawy i m. Łodzi oraz miast stanowiących powiaty miejskie, a do zakresu działania Ministra Rolnictwa w odniesieniu do pozostałych obszarów należą sprawy:

- 1) katastru gruntowego i budynkowego,
- 2) aktualizacji mapy gospodarczej Państwa,
- 3) pomiarów dla celów urzędów rolnych i regulacji osiedli,
- 4) sporządzania dokumentacji technicznej oraz odpisów i odrysów z dokumentów pomiarowych, będących w ewidencji właściwych prezydentów rad narodowych,

- 5) nadzoru technicznego i administracyjnego nad robotami geodezyjnymi i osobami wykonującymi techniczne czynności geodezyjne,
- 6) nie wymienione w art. 6 niniejszego dekretu, a które na mocy przepisów szczególnych należą do zakresu działania władzy mierniczej.

2. Minister Gospodarki Komunalnej w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa może przejąć sprawy wymienione w ust. 1 również na obszarze poszczególnych miast i osiedli nie stanowiących powiatów miejskich.

Art. 8. 1. Organami Centralnego Urzędu są delegatury Centralnego Urzędu w m. st. Warszawie i m. Łodzi oraz w miarę potrzeby w siedzibach wojewódzkich rad narodowych.

2. Ministrowie Rolnictwa i Gospodarki Komunalnej wykonują zadania określone w art. 7 niniejszego dekretu przy pomocy prezydentów właściwych rad narodowych. Zadania określone w art. 7 ust. 1 pkt 3 mogą również wykonywać przedsiębiorstwa powołane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

3. Szczegółowy zakres działania organów wymienionych w ust. 1 określa Prezes Centralnego Urzędu, a zakres działania organów, o których mowa w ust. 2, określa właściwy minister.

Art. 9. 1. Roboty geodezyjne i kartograficzne wykonują, o ile dekret niniejszy nie zawiera postanowień odmiennych, urzędy, instytucje i przedsiębiorstwa podległe Prezesowi Centralnego Urzędu oraz Ministrowi Rolnictwa i Ministrowi Gospodarki Komunalnej w zakresie określonym w art. 6 i 7.

2. Urzędy, instytucje i przedsiębiorstwa, podległe poszczególnym ministrom, posiadające komórki geodezyjne, mogą wykonywać roboty geodezyjne i kartograficzne w zakresie ustalonym przez Prezesa Centralnego Urzędu w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej i zainteresowanym ministrem.

3. Rada Ministrów określi władze właściwe do wydawania drukiem dokumentów geodezyjnych i kartograficznych i ich rozpowszechniania.

Art. 10. 1. Przy wykonywaniu robót geodezyjnych i kartograficznych obowiązują instrukcje techniczne i normy Centralnego Urzędu.

2. Klasyfikację robót geodezyjnych z uwzględnieniem podziału pomiarów na podstawowe, szczegółowe i specjalne ustali Prezes Centralnego Urzędu w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej i zainteresowanymi ministrami.

3. Pomiary specjalne są wykonywane w oparciu o instrukcję i normy wydane przez zainteresowanych ministrów, uzgodnione z Prezesem Centralnego Urzędu.

Art. 11. 1. Do wykonania technicznych czynności geodezyjnych i kartograficznych uprawnione są osoby zatrudnione w urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach, jeżeli są wpisane do rejestru geodetów i kartografów.

2. Rejestry geodetów i kartografów prowadzą delegatury Centralnego Urzędu.

3. Prezes Rady Ministrów określi zasady prowadzenia rejestrów oraz kwalifikacje osób podlegających wpisowi.

Art. 12. 1. Przed przystąpieniem do robót geodezyjnych w terenie urzędy, instytucje i przedsiębiorstwa powinny zgłosić prezydium właściwej powiatowej (miejskiej) rady narodowej rodzaj i zakres robót oraz w miarę możliwości termin ich wykonania. W przypadku gdy obszar objęty pomiarem jest większy niż 50 km², do zgłoszenia dołącza się projekt techniczny.

2. Prezydium rad narodowych po otrzymaniu zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, udzielią zgłaszającemu danych o punktach osnowy geodezyjnej oraz udostępnią posiadane materiały geodezyjne i kartograficzne dla obszaru objętego pomiarem.

3. Prezes Centralnego Urzędu w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami ustali, do jakich rodzajów pomiarów i opracowań specjalnych przepisy ust. 1 nie będą miały zastosowania.

Art. 13. 1. Prezydium wojewódzkich rad narodowych (Rad Narodowych w m. st. Warszawie i m. Łodzi) w porozumieniu z delegaturą Centralnego Urzędu mogą zakazać wykonania całości lub części pomiarów, jeżeli uznają, że istniejący materiał geodezyjny czyni zbędnym wykonanie pomiarów w terenie.

2. Prezydium powiatowych (miejskich) rad narodowych wstrzymują wykonanie pomiarów w przypadku stwierdzenia, że pomiary prowadzone są w sposób naruszający przepisy prawne lub interes publiczny.

Art. 14. 1. Urzędy, instytucje i przedsiębiorstwa obowiązane w myśl art. 12 niniejszego dekretu do zgłoszenia roboty geodezyjnej składają do ewidencji i przekazują prezdyjom właściwych miejscowo powiatowych (miejskich) rad narodowych operaty, sporządzone w wyniku pomiarów.

2. Przepisy dotyczące ewidencji operatów i trybu ich przekazywania wydaje Minister Rolnictwa lub Minister Gospodarki Komunalnej w porozumieniu z Prezesem Centralnego Urzędu.

3. Rada Ministrów określi operaty, do których przepisy ust. 1 nie ma zastosowania.

Art. 15. 1. Wykonujący techniczne czynności geodezyjne uprawnieni są do wstępowania na grunty i budowle objęte pomiarem oraz do:

- 1) usuwania przeszkód uniemożliwiających wykonanie pomiarów podstawowych,
- 2) umieszczania na gruntach i budynkach znaków punktów geodezyjnych i do wykonywania wszelkich czynności z tym związanych.

2. Przepis ust. 1 pkt 1 nie ma zastosowania do drzew i krzewów podlegających ochronie, budowli zabytkowych oraz obiektów, w których na dokonanie zmian wymagane jest zezwolenie właściwych władz oraz których doprowadzenie do stanu poprzedniego przekroczyłoby koszty dodatkowego pomiaru.

Art. 16. Urzędowi, instytucjom i przedsiębiorstwom wykonującym pomiary kraju przysługuje prawo do nie-

odpłatnego umieszczania znaków punktów geodezyjnych na gruncie i budynkach.

Art. 17. 1. Naprawianie szkód, które powstały w nieruchomości lub jej części przy wykonaniu pomiarów geodezyjnych, polega na doprowadzeniu nieruchomości do stanu użytecznego, przy uwzględnieniu potrzeb gospodarki planowej.

2. Za szkody w plonach i drzewostanie należy się odszkodowanie w gotówce.

3. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia zasady i tryb ustalania odszkodowania oraz naprawiania szkód.

Art. 18. 1. Prezydium powiatowych (miejskich) rad narodowych prowadzą ewidencję znaków punktów geodezyjnych, konserwują je i odtwarzają w przypadku zniszczenia z wyjątkiem odtwarzania znaków sieci punktów podstawowych.

2. Prezydium gminnych (miejskich rad narodowych) sprawują opiekę nad znakami punktów geodezyjnych, znajdującymi się na administrowanym przez nie obszarze.

3. W przypadkach zniszczenia lub uszkodzenia znaku punktu geodezyjnego prezydium gminnych (miejskich) rad narodowych obowiązane są zawiadomić o tym niezwłocznie prezydium powiatowych rad narodowych.

4. Obowiązek, o którym mowa w ust. 3, w odniesieniu do obszarów leśnych ciąży ponadto na właściwych organach służby leśnej.

Art. 19. 1. Mapy, plany, opracowania graficzne, liczbowe oraz inne dokumenty geodezyjne, mające znaczenie dla mapy gospodarczej Państwa, podlegają przekazaniu do miejscowo właściwych składnic geodezyjnych.

2. Rada Ministrów określi dokumenty geodezyjne, które nie podlegają obowiązkowi przekazywania.

3. Prezes Centralnego Urzędu ustali szczegółowy tryb przekazania dokumentów do składnic geodezyjnych.

Art. 20. 1. Przepisy art. 6 z wyjątkiem pkt 13, art. 9 ust. 1—2 oraz art. 10—14 i art. 19 nie mają zastosowania do prac geodezyjnych i kartograficznych wykonywanych przez władze wojskowe i bezpieczeństwa publicznego lub inne urzędy, instytucje i przedsiębiorstwa wykonujące te prace na zlecenie tych władz.

2. Na terenach użytkowanych przez władze wojskowe i bezpieczeństwa publicznego oraz na terenach każdorazowo zastrzeżonych przez te władze wszelkie prace pomiarowe mogą być wykonywane wyłącznie przez te władze lub przez inne urzędy, instytucje i przedsiębiorstwa działające na ich zlecenie.

3. Uprawnienia Prezesa Centralnego Urzędu, wynikające z przepisów niniejszego dekretu w stosunku do urzędów, instytucji i przedsiębiorstw wykonujących na zlecenie władz wojskowych roboty geodezyjne i kartograficzne, przechodzą w zakresie tych prac na Ministra

Obrony Narodowej i władze wojskowe przez niego upoważnione.

Art. 21. 1. Kto wykracza przeciwko przepisom art. 11, 12, 14 i 19 niniejszego dekretu oraz zarządzeń wydanych na ich podstawie — podlega karze pracy poprawczej do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 zł.

2. Tej samej karze podlega, kto bezprawnie wykonuje pomiary geodezyjne, uniemożliwia lub utrudnia wykonanie tych pomiarów oraz usuwa lub uszkadza znaki punktów geodezyjnych.

3. Orzekanie w sprawach wymienionych w ust. 1 i 2 następuje w trybie postępowania karno-administracyjnego.

Art. 22. 1. Przepisy niniejszego dekretu nie dotyczą górniczego miernictwa podziemnego i nie naruszają przepisów szczególnych prawa górniczego, dotyczących górniczego miernictwa powierzchniowego.

2. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia, w jakim zakresie przepisy niniejszego dekretu mają zastosowanie do górniczego miernictwa powierzchniowego.

Art. 23. Urzędy, instytucje i przedsiębiorstwa uprawnione dotychczas do wykonywania robót geodezyjnych i kartograficznych zachowują te uprawnienia do czasu wydania przepisów, o których mowa w art. 9 ust. 2.

Art. 24. 1. Znosi się Główny Urząd Pomiarów Kraju.

2. Pracownicy, zatrudnieni dotychczas w Głównym Urzędzie Pomiarów Kraju, przechodzą do służby w odpowiednich działach państwowej służby geodezyjnej i kartograficznej.

Art. 25. 1. Tracą moc wszelkie przepisy w przedmiotach unormowanych niniejszym dekretem, a w szczególności:

- 1) ustawa z dnia 15 lipca 1925 r. o mierniczych przysięgłych (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 46, poz. 454 i z 1932 r. Nr 19, poz. 130),
- 2) ustawa z dnia 28 stycznia 1932 r. w sprawie pomiarów Państwa (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 125),
- 3) dekret Prezydenta R. P. z dnia 8 sierpnia 1939 r. o wykonywaniu pomiarów na niektórych obszarach Państwa (Dz. U. R. P. Nr 72, poz. 484),
- 4) dekret z dnia 30 marca 1945 r. o pomiarach kraju i organizacji miernictwa (Dz. U. R. P. Nr 11, poz. 58, Nr 24, poz. 144).

2. Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie art. 10, 14 ust. 2 i 19 zachowują moc dotychczasowe przepisy, o ile nie są sprzeczne z niniejszym dekretem.

Art. 26. Wykonanie dekretu porucza się Prezesowi Rady Ministrów, Ministrowi Rolnictwa i Ministrowi Gospodarki Komunalnej.

Art. 27. Dekret wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *E. Bierut*

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Minister Rolnictwa: *J. Dąb-Kocioł*

Minister Gospodarki Komunalnej: *K. Mijał*